

Nr 286.

Av herr **Gabrielsson**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder till det svenska jordbrukets stödjande.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 108 föreslås en tull å havre av 4 kronor per 100 kilogram, en åtgärd som med hänsyn till den svåra belägenhet, vari jordbruket befinner sig, torde vara väl behöfelig.

Emellertid kommer den nordligast belägna landsändan, som endast till mindre del — på grund av klimatiska svårigheter — kan få mogen skörd av havre, att därigenom åsamkas mer utgifter, särskilt i de översta norrlandslänen belägna skogsbygder, där skogskörslor i större utsträckning förekomma under vintermånaderna.

Under dessa förhållanden anser jag en åtgärd från riksdagens sida nödvändig för att kompensera jordbruket i de trakter, där man onekligen fördyrar en nödvändighetsvara genom den föreslagna tullen. För ernåendet av detta syfte skulle, har jag tänkt mig, en viss fraktlindring å havre, som befraktas vagnslastvis å statens järnvägar, vara ett medel.

Vi hava sedan flera år tillbaka under nionde huvudtiteln uppfört ett anslag för fraktlindring å kalk. På något liknande sätt skulle man ju även kunna lindra fraktkostnaderna å havre till de 4 nordligast belägna länen. Enligt uppgift från järnvägen utgår frakten å havre med 2 kronor 82 öre per 100 kilogram från Stockholm till Umeå i vagnslaster om 10 ton. Jag tänker mig då att staten från de inflytande tullinkomsterna bidrager med halva kostnaden för frakt å havre vid alla stationer å statens järnvägar från Sala och söder därom till järnvägsstationer i Väster-norrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Från importhamnarna i Stockholm, Göteborg och Malmö torde ett medelpris å frakten bliva cirka 4 öre. Likaledes köpas ju stora partier havre från havreodlare i syd- och mellansverige, och jag utgår från att fraktkostnaderna från dessa trakter torde i medeltal bliva enahanda eller cirka 4 öre per kilogram till övre Norrland.

Inom de angivna länen finnas enligt tillgänglig statistik, i Väster-norrland 17,700 hästar, i Jämtland 18,000, i Västerbotten 18,200 och i Norrbotten 12,500 eller i runt tal 66,000 hästar. Den årliga förbrukningen av havre torde kunna uppskattas till 3 kilogram per häst och dag under cirka 230 dagar (under betesgången utfodras, som bekant, icke hästarna med havre). Om man räknar med att tredjedelen av nämnda behov av

havre odlas inom respektive län, så skulle åtgången av inköpt havre bliva $132,000 \times 230 = 30,360,000$ kilogram. Ett fraktbidrag av 2 öre per kilo skulle då kräva ett statsanslag av 607,200 kronor.

Då jag nu förordar ett statsbidrag för här avsett ändamål, så förbiser jag ingalunda svårigheterna ifråga om kontroll över att icke missbruk skall förekomma.

För att fraktlindringen skall komma jordbrukarna själva till godo och ej till onödiga mellanhänder anser jag i enlighet härmed nödvändigt införa den bestämmelsen, att *endast jordbrukskooperativa sammanslutningar* få tillgodoräkna sig statsbidrag för frakt å havre. Av dylika företag finnas i de angivna länen Centralföreningarna i Sundsvall, Östersund, Umeå och Luleå. Därjämte finnas i samtliga dessa län ett stort antal lantmannaföreningar med ett medlemstal, uppgående till över 5,000.

På grund av vad jag sålunda anfört får jag vördsamt hemställa,

att med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 108, i vad den avser införande av tull å havre, riksdagen måtte för budgetåret 1930/1931 ställa till Kungl. Maj:ts förfogande ett belopp av 600,000 kronor, att användas såsom fraktbidrag å havre till de 4 nordligast belägna länen att utgå efter huvudsakligast de grunder, som jag här ovan uppdragit.

Stockholm den 10 mars 1930.

Nils Gabrielsson.